

Vänsterpress om Ukraina – februari 2014

Omvälningen i Ukraina är en process där politiska krafter av mycket olika slag varit verk-samma. Särskilt aktiva har dock reaktionära organisationer varit. Hur det hela kommer att sluta är idag svårt att veta, men det finns många olycksbådande tecken. Exempel:

- Partiet Svoboda har fått tre platser i den nya regeringen och är därmed det första fascist-partiet som ingår i en europeisk regering sedan 2:a världskriget (dessutom ingår ytterligare en fascist från ultranationalistiska "Högersektorn")
- En hel del reaktionära lagar och påbud har antagits (bl a är inte ryska längre officiellt språk)
- De östra delarna av Ukraina och i synnerhet Krim (med huvudsakligen rysk eller rysk-talande befolkning) är mycket fientliga till utvecklingen
- Under all politisk turbulens verkar den djupa ekonomiska krisen – Ukraina står på randen till ekonomisk bankrutt.

Just de reaktionära sidorna av upproret (t ex de fascistiska inslagen och våldet från dessa grupper) har ofta förtigits eller åtminstone nedtonats av vanliga massmedia, vilket berott på att de av politiska skäl helst inte vill se dessa saker: Upproret har setts som en kamp mellan krafter som är pro-EU resp. pro-Ryssland och där har man tagit ställning för EU-sidan. Vänstern har dock varit mer kritisk, vilket återspeglas i följande artikelsamling.

Artiklarna är från de 2 sista veckorna i februari 2014, förutom en (från januari) som presenterar den relativt nybildade vänstergruppen Borotba.

MF 28/2 2014

Innehåll

Arbetaren	1
<i>En revolution i teorin</i>	1
<i>Det är nu Ukraina behöver vårt stöd</i>	5
<i>Nazister tar plats i Ukrainas regering</i>	6
Flamman	7
<i>Vad vill EU och USA i Ukraina?</i>	7
Internationalen	8
<i>Ukraina: Det fascistiska våldet vardag för vänstern</i>	8
<i>Oligarkernas inbördeskrig sliter sönder Ukraina</i>	11
<i>Jakt på socialister i Ukraina</i>	12
<i>Judar uppmanas lämna Kiev</i>	12
Offensiv	14
<i>Ukraina efter Janukovyts fall</i>	14
Proletären	17
<i>Fascister bakom statskupp i Ukraina – Så genomfördes statskuppen</i>	17
<i>Svenska nazister ger sitt stöd till "revolutionen" i Ukraina</i>	20
<i>Ukrainas kommunister och judar förföljs</i>	20
<i>Nyliberalt stålbad väntar</i>	21

Arbetaren

En revolution i teorin

Linus Valtersson

Ur *Arbetaren* 18/2 2014

Efter tre månader av massmobilisering har konflikten mellan Ukrainas president och gatupositionen kommit att handla allt mindre om EU-integration. Den gamla polisstaten är tillbaka. Den ”opposition” som EU och USA sätter sitt hopp till domineras alltmer av politiker med rötter i pro-nazistiska rörelser. Arbetaren reste till Ukraina för att låta fackföreningsfolk och aktivister ge sin syn på situationen i landet.

Den 1 februari. De mörkblå polisuniformerna syns inte längre till, men kontoren och affärsverksamheterna längs huvudstadens aveny håller på att öppna igen. En mörkgrön ”folkmilis”, med Kievs ockuperade stadshus som stab, har tagit över rollen som ordningsmakt i den ockuperade zonen. Stadshuset kontrolleras i sin tur av det nationalsocialistiska partiet Svoboda. ”Revolutionens stab”, ”Folkets självförsvar” och ”Leve Ukraina”, står det skrivet på väggen.

I den mörkgröna folkströmmen av arméveteraner och organiserade ultranationalister från Lvov leds vi skyndsamt in genom de avslagna metalldetektorerna i Stadshusets huvudentré. I fullmäktigesalen, bakom en konstutställning bestående av dekorerade stridshjälm, förs vi till husets kommandant, som visar sig vara regionalpolitiker för Svoboda. Hans ställföreträdande jobbar till vardags som pressekreterare i det ukrainska parlamentet Radan för samma parti, vars namn betyder ”frihet”.

– Utställningen syftar till att bevara det mänskliga elementet i revolutionen. Den visar att det är kultiverade människor av kött och blod som för den här kampen. Det är många konstnärer som deltar, säger pressekreteraren.

På väggen i fullmäktigesalen hänger ett jätteporträtt med den folkmordsanklagade (men här helgonförklarade) nazistkollaboratören Stepan Bandera, som på senare år gjorts till ikon för nationalisternas strävan efter ”nationell frigörelse”, från såväl Ryssland som andra grannländer. Partifunktionärerna här i det ockuperade stadshuset ser dock EU och NATO som legitima ”verktyg” mot ryskt inflytande, men framhåller att de helst vill ha ett ”nationernas Europa”.

Den parlamentariska minoritet som iscensatte massprotesten Evromajdan för två månader sedan består även av Julia Tymosjenkos parti Allukrainska Fäderneslandsförbundet samt boxningslegenden Vitalij Klitjkos parti UDAR.

– Men Tymosjenko och Klitjko har knappt några frivilliga alls. Svoboda är det enda ukrainska partiet med en folkrörelse att luta sig mot. Och utan en stabil folkmassa blir det svårt att sätta stopp för en president som kontrollerar polismyndigheterna och riksåklagaren.

Det säger Vladimir, en vänsteraktivist organiserad i den syndikalistiska fackföreningen Autonoma Arbetarunionen, AST. Fackföreningens unga medlemskår har, liksom resten av den ukrainska vänstern, en kluven inställning till Evromajdan. På deras öppna nätforum råder dock konsensus om att polisstaten, och därmed president Janukovitj, måste bort. Det korrupta inrikesministeriet anses även vara ett hinder i deras pågående konflikt med snabbmatskedjan McFoxy som, med polisens beskydd, trakasserat sina anställda då de krävt ut sina löner enligt gällande lag.

I Fackföreningarnas Hus har de lika integritetslösa centralorganisationerna FPU och KVPU tagit semester, efter att deras kontor stormats av en undergrupp till Svoboda, varpå parterna slöt ett ”hyresavtal”. Här ligger numera presscentret för Evromajdan, och oppositionsledarna håller sina presskonferenser här. Högre upp i ”Fackföreningarnas Hus” kommer vi inte, men enligt svårbekräftade rykten är det här oppositionen har sitt främsta vapenförråd.

– Regeringen hade aldrig tvekat att angripa varken Fackföreningarnas Hus eller Ukrainska Huset ifall de inte hade vetat om att oppositionen är beväpnad, säger en av de övernattande anarkisterna på Studenternas Informationscenter i Ukrainska Huset.

I Ukrainska Huset – till vardags ”landets främsta utställnings- och konferenscenter” – har Kievs utomparlamentariska opposition flyttat in. Här har Avtomajdan – bilister som blockerar vägarna runt regeringsbyggnaderna – sitt kontor. Deras ledare kidnappades och torterades i förra veckan, men rekryteringen ser inte ut att svikta. I avdelningen intill kan frivilliga skriva in sig i ”folkets självförsvar”. Bara några meter därifrån är Studenternas Informationscenter och Studentförsamlingen belägen. Genom våra tidigare kontakter med studentfackföreningen Prjama Dia (Direkt Aktion) lyckas vi här passera folkmilisen utan att fastna hos huskommendanten och tillåts röra oss fritt i den icke-militära delen av huset.

– Vår viktigaste uppgift just nu är att förebygga så att inga fler aktivister kidnappas, på sjukhusen eller andra utsatta platser, säger Nina Khodorivska från Prjama Dia.

Exakt vilka funktionärer som genomför de politiska kidnappningarna är oklart, men det har tidigare bekräftats av en före detta chef på säkerhetspolisen att inrikesministeriet, när polislagen inte räcker till, systematiskt anlitar så kallade ”titushki”.

– Titushki är det nya ordet för fattiga förortsskallar med våldsintresse och behov av snabba pengar som tillfälligt anlitas av myndigheten för att bekämpa gatuopposition, förklarar Nina Khodorivska.

I kontrast till den liberala studentrörelse som assisterade den ”orangea” revolutionen 2004 har Studentförsamlingen här i det Ukrainska Huset nolltolerans mot samröre med partier.

– Vår organisering utgår alltid ifrån våra egna intressen, och just nu handlar det tyvärr om att slåss för den föreningsfrihet som tidigare var skillnaden mellan Ukraina och Ryssland. Så nu står vi här ibland liberaler och högerextrema, säger Sergei Movtjan från Prjama Dia, utan minsta ironi.

– Hela befolkningen har radikaliserats det senaste halvåret.

Efter att ha varit åtalad i fyra år, utan rätt att resa ut ur Kiev, frikändes Sergei Movtjan nyligen av tingsrätten. Genom att åtala aktivister för rena bagateller, och sedan skjuta på rättegångarna i flera år, har inrikesministeriet lyckats hindra några av nyckelpersonerna inom Prjama Dia från att resa utomlands.

– Fast inrikes fanns det ju inga fysiska hinder, säger Sergei Movtjan.

Den ukrainska studentmassan har, i motsättning till nationen som helhet, blivit alltmer vänsterorienterad. Men här i Ukrainska Huset är det nationalismen, i dess olika nyanser, som dominerar det parti-oberoende ”självförsvaret”, och det finns skarpa gränser för vad som kan diskuteras.

– Husledningen tillåter inte att vi diskuterar hbt-frågor, Lenin eller ”andra ämnen som kan orsaka våld i huset”. Men de dödar oss i alla fall inte. I går visades filmen *The Take* i utställningshallen och vi hade en diskussion efteråt om att ta över arbetsplatser. Några nationalister ropade: ”Varför dessa negrer på skärmen?”, ”Det här angår ju inte oss”. Andra kontrade med ”Jo, det är samma kamp där som här”, och så där höll det på resten av kvällen. Det känns

givande. Sådana här mötesplatser för samhällsdebatt har vi ju aldrig haft tidigare. Tyvärr kan vi inte vara helt öppna, då skulle partierna komma hit och ta över allt, säger Nina Khodorivska.

Mitt i själva utställningshallen pågår nu en ständig konferens där husets olika fraktioner, från yttersta höger till yttersta vänster, i ortodoxa prästers sällskap diskuterar hur såväl motståndet mot polisstaten som det ukrainska samhället bör organiseras. För en utomstående framstår det som rena Picassomåleriet. Historikerna lär få svårt att begripa de allianser som sker här, men en gemensam nämnare verkar trots allt vara avståndet till partierna. I källaren förses det parti-oberoende ”självförsvarets” frivilliga med mat och dryck, utan transaktioner.

Den 2 februari. Vi lämnar Kiev och tar snabbtåget till Charkov – staden vars stalinistiska arkitektur måste ha haft som enda mål att människan ska få känna sig liten. Resan till Charkov medför ytterligare några minusgrader, men det är inte därför Frihetstorget i Charkov – Europas största torg – står tomt. Charkovs Majdan har som mest samlat 5 000 deltagare på sina ”folksamlingar”, vilket inte skulle fylla en bråkdel av torget, så vi hittar dem i den närliggande Sjevtjenkoparken. Men initiativtagarna verkar jättenöjda. Aldrig tidigare har så många öppet visat sitt missnöje med polisstaten och Regionernas Parti här i Charkov.

– Intresset för självorganisering och medborgerliga rättigheter finns ju även här. Just i dag handlar det om att vi måste stå upp mot polisstaten, men i morgon kan det handla om att ta strid på jobbet, och när det nu talas om politiska strejker har folk äntligen börjat se behovet av riktiga fackföreningar. Folk håller på att lära sig slåss, politiskt, vilket ger nya erfarenheter, säger Olga som är matematiker, under en helsvart flagga i Charkovs Majdan.

I kontrast till Kievs välregisserade Evromajdan är det scenfolk utan mediaträning som möter det ankommande demonstrationståget i Sjevtjenkoparken. Den ukrainska nationalhymnen spelas och de flesta sjunger med, även om majoriteten här inte har ukrainska som modersmål.

– Här finns två olika sorts nationalism som du måste skilja på. Vi har ”Anti-rossijskie” som är emot den ryska statens inflytande i Ukraina, och de är ganska många här i Charkov. Så har vi ”Anti-russkie” som även vill bekämpa rysk kultur och ryssar såsom Svoboda, Allukrainska Fäderneslandsförbundet och nynazisterna, och de är få här, förklarar Olga som inte sjunger med.

Svoboda ges ingen plats på scenen här i Charkov. En ledare för den ortodoxa kyrkan får däremot ordet och med söndagsbön involveras högre makt i kampen mot polisstaten.

– Det är inte normalt, men många här tror faktiskt att det ska vara så i Europa, säger Olga.

Även här i östra Ukraina viftas det med EU-flaggor, och Charkov-mediernas bild av den Europeiska unionen framstår trots allt som ljusare än i de flesta EU-länder.

– Folk här förbinder nästan allt de saknar med Europa. Det vore bättre om folk kunde resa fritt och själva jämföra myt med verklighet, säger Olga som själv aldrig varit utomlands.

Även om EU:s utrikesministrar nu satsat sitt politiska kapital på nationalisterna i landets västra delar så finns här alltså fortfarande en dröm om att i framtiden kunna resa fritt i Europa. När vi frågade Ivan Stoiko, parlamentsledamot för Julia Tymosjenkos parti, hur de ”pro-ukrainska” partierna ska kunna vinna större förtroende bland ryskspråkiga är det just EU:s fria rörlighet som kommer på tal.

– Alltså befolkningen i Donetsk, Charkov och Sevastopol är ju normala människor även om de röstar på andra partier. Men rent konkret så tror jag att visumfrihet gentemot EU är den viktigaste faktorn i detta sammanhang, säger han.

En av Ivan Stoikos hjärtefrågor är dock att avveckla det ryska språket i offentliga sammanhang.

– Principen att vi talar ukrainska i Ukraina och ryska i Ryssland, det borde inte vara så märkvärdigt, och det ska nog kunna fungera normalt på sikt, säger han.

Några av de slagsmål i landets parlamentet som, förmodligen i kraft av sitt underhållningsvärde, har visats i svenska nyhetssändningar det senaste året orsakades dock av att ledamöter från Regionernas parti i östra landsdelen talade ryska i talarstolen, varpå ledamöter från Svoboda, som bara satt några meter därifrån, omgående kastade sig över talaren.

– Allt handlar nu om att definiera nationen. Ingen talar om klass. Det förekommer att feminister tystas med våld, inom oppositionen, säger Sergei Movtjan.

De senaste dagarna har vi endast hört mansröster från scenen på Självständighetstorget. Boxaren Vitali Klitschkos intåg i politiken är inte den enda indikationen på att inflytandet inom den ukrainska oppositionen, uppifrån och ned, fördelas efter fysisk våldspotential. Den stora vinnaren, så långt, är Svoboda. Partiets ledare sedan begynnelsen, Oleh Tjahnybok, för numera samtal med både Bryssel och Washington om landets framtid. Så sent som 2004 uteslöts han från den ”orangea” koalitionen efter ett tal om att landet styrs av en ”moskvit-judisk maffia”, på en ceremoni till minne av en gerillaledare inom UPA vars folkmord på judar alltjämt förnekas av partiet. I intervjuer med utländsk media understryker Oleh Tjahnybok att partiet är ”pro-ukrainskt”, vilket de flesta partier numera är.

Den ukrainska vänstern och andra ickenationalistiska krafter i landet befinner sig nu i en ”sandwich” mellan auktoritär statsmakt och beväpnad nationalism. Men samtidigt pågår alltså en ny form av offentliga samtal i de ukrainska städerna, och oppositionspartierna håller på att förlora kontrollen över Evromajdan i ungefär samma takt som regeringspartiet håller på att falla samman. Den mentala revolutionen – insikten om att allt kan förändras – finns där. Den sociala revolutionen lyser alltjämt med sin frånvaro.

Fotnot: De ockuperade byggnader som besöks i detta reportage stormades av den nationella kravallpolisen, ”Berkut”, på tisdagskvällen den 18 februari.

Fakta – Ukrainas partier

Regionernas Parti, det sittande regeringspartiet, har historiskt styrts av den så kallade ”Donetsk-maffian” – en blandning av gangsters och affärsmän som i början av 1990-talet tog kontrollen över regionens kolgruvor och metallurgiska industri. En av dessa, Rinat Achmetov som är rikast i landet, anses ha haft ett stort finansiellt inflytande i partiet och har själv suttit i parlamentet för partiets räkning. Vilka intressen som i dag står bakom partiet i dag är oklart. Regionernas Parti har främst profilerat sig som ett parti för regionalt självbestämmande i språk- och kulturpolitiken, och har stort stöd i de ryskspråkiga regionerna. Partiet har bättre relationer med Ryssland än vad oppositionspartierna har, men är samtidigt uttalat positiva till EU-integration. Även i Donetsk, som ungefär hälften av ministrarna har anknytning till, finns industriella intressen som skulle vinna på ett frihandelsavtal med EU.

Oppositionspartiernas koalition bygger dels på en valteknisk samverkan, som innebär att de inte kandiderar mot varandra i en och samma valkrets utan delar upp valkretsarna mellan sig. Sedan oktober 2012 har koalitionspartierna även upphört att kritisera varandras politik. Följande partier ingår:

- **Svoboda** som grundades i Lvov 1991 som ”socialnationalistiska partiet” och hade, liksom Vitt Ariskt Motstånd i Sverige, den nynazistiska varghaken som sin första partisymbol. Partiets politik vilar enligt partiledaren på ”kristen värdegrund”. Partiet säger sig finansieras

av små och medelstora företag i landets västra delar. En populär del av det detaljerade partiprogrammet, som sällan uppmärksammas utanför Ukraina, är de protektionistiska kraven; att ”strategiska” storföretag återförstatligas, att ”olagligt privatiserade företag med över 1000 anställda överförs till staten eller till de anställda”, att ”anställda ges laglig rätt att ta över ägandet av sina arbetsplatser”, att ”utrota privata oligopol och monopol”, att ”all handel med jordbruksmark förbjuds”, att ”ickeukrainska medborgare” ej ska få äga ukrainsk mark, att bankväsendet förstatligas, att utländska banker förbjuds att verka i landet, att riksbanken skall ge ”räntefria lån” till småföretag, med det uttalade syftet att ”bygga upp en medelklass”, samt att ”stödja utvecklingen av effektiva och oberoende fackföreningar och säkra strejkrätten”. Kravet att ”förbjuda kommunistisk ideologi” kvarstår. Partiet ser Nato-medlemskap som ”nödvändigt”. Partiet fick 10,44 procent av rösterna i valet 2012.

- **Allukrainska Fäderneslandsförbundet** är ett både proukrainskt och proeuropeiskt parti som officiellt styrs av fängslade Julia Tymosjenko, men förvaltas av Arsenij Jatsenjuk. Partiet anses fortfarande styras av olika affärsintressen runt Tymosjenko. Partiet har ingått i samtliga koalitioner mot Viktor Janukovitj sedan 2004. Den ”orangea” koalitionen med Viktor Juschenko avbröts dock i samband med regeringskrisen 2008 på grund av affärsmässiga motsättningar. Partiet har stort stöd i landets västra delar och hade 25,54 procent av rösterna i valet 2012.

- **Ukrainas Demokratiska Allians för Reform**, UDAR, är ett proeuropeiskt parti som leds av Vitalij Klitschko. Partiet är det minst nationalistiska i koalitionen, fungerar som en slags paraplyorganisation som inkluderar en rad liberala småpartier. De har observatörsstatus i Europeiska Folkpartiet. UDAR vill föra landet närmare EU, bekämpa korruption och diktatur. Men partiprogrammet är kort och har till exempel inte tagit ställning till frågan om NATO-medlemskap. UDAR fick 13,97 procent av rösterna i valet 2012.

Det är nu Ukraina behöver vårt stöd

Daniel Wiklander

Ur *Arbetaren* 27/2 2014

När striderna rasade som värst på Frihetstorget i Ukrainas huvudstad Kiev för en vecka sedan stod det klart att den radikala högern flyttat fram sina positioner rejält inom oppositionen mot president Janukovitj. Att det parlamentariska fascistpartiet Svoboda och de utomparlamentariska högerradikala grupperna skulle öka sitt anseende bland motståndarna till presidenten var givet. Men vilken vändning stridigheterna skulle ta var inte självklart. Polisens krypskyttar mördade demonstranter. De nazidominerade självförsvarsstyrkorna dödade poliser. Janukovitj hade sparkat sin arméchef, rimligen för att denne vägrat skjuta på landsmän. Så kom fredagen med relativt lugn. Presidenten flydde sitt palats. Oppositionen satte igång att stifta lagar i raketfart – och plötsligt var en nazist Ukrainas nye chefsåklagare. Plötsligt var lagen som förbjuder nazistpropaganda upphävd. Och lagen som skulle skydda minoritetsspråk.

Den hatade kravallpolisen Berkut är upplöst, och självförsvarsgrupperna från frihetstorget patrullerar gatorna beväpnade med bollträn i ordningspolisens frånvaro. Den högerradikala Praviy Sektor har börjat distansera sig från de värsta hoten mot polismännens familjer. Nu handlar det om att få till stånd ett fungerande samarbete med polisen, för att fascisterna själva ska kunna fortsätta vara en del av ordningsmakten. Förslaget till ny regering väntas klubbas av parlamentet i dag, och Svoboda får enligt det en rad ministerposter, bland annat vice premiärminister. Utbildningsminister föreslås en man med gedigna akademiska meriter bli.

Men han har även en bakgrund i Tryzb, en av de högerradikala organisationer som utgör Högra sektorn. Inga föreslagna namn tillhör västfavoriten Vitalij Klytjkos Udar.

Vi såg detta komma, bara inte att det skulle gå så snabbt. Frågan är om inte EU och USA bakom allt tal om frihetslängtan också såg det komma. Frågan är om de bryr sig, nu när amerikanska experter landar i Ukraina för att hjälpa den nya ledningen rivstarta med mer av hårdhänt strukturomvandling och nyliberal ekonomisk politik.

En sak är klar: De svenska nazister som rest ned för att hjälpa till i revolutionen och som bör vara framme i Kiev när denna tidning når läsarna träffar meningsfränder som inte bara lärt sig slåss på gatorna mot beväpnad polis, utan också vunnit över dem och själva i praktiken blivit den nya polisen.

Samtidigt har den oberoende vänstergruppen Borotbas¹ kontor i Kiev attackerats av nazister, liksom kommunistpartiets lokaler. En synagoga har attackerats med brandbomber, dock oklart av vem eller vilka.

Att Moskva nu pressar hårt på att det motstånd mot den nya regimen man stöder ska kallas ”antifascistiskt” är inte underligt, men egentligen handlar det mer än något annat om en annan fraktion, ryssvänliga, högerradikaler. På exempelvis Krim organiserade i det så kallade Slavisk antifascistisk front.

Det finns riktiga antifascister i Ukraina, och som Arbetaren kunde berätta förra veckan är inte alla som kämpat mot Janukovitj heller vare sig fascister eller liberaler. Det är de, de studenter som när detta skrivs ockuperar utbildningsdepartementet, och naturligtvis landets organiserade arbetare som nu behöver vårt stöd, både mot nazister, Putintrogna, alla landets korrumpade oligarker och de inhyrda nedskärningsarkitekterna från Internationella valutafonden.

Nazister tar plats i Ukrainas regering

Daniel Wiklander

Ur *Arbetaren* 27/2 2014

Det fascistiska partiet Svoboda, tills nyligen öppet nazistiskt, får tre ministerposter i den regering som i dag röstades igenom i det ukrainska parlamentet i Kiev. Dessutom har utbildningsministern bakgrund i en av de grupper som utgör den fascistiska Högra sektorn.

Svoboda, som fick 10 procent i senaste parlamentsvalet, men som stärkt sina aktier betydligt under vinterns uppror i Ukraina, tar nu plats i regeringen. Partiet får posterna vice premiärminister, jordbruksminister och ekonomiminister.

Enligt den ukrainska tidningen *Kyiv Post* har jordbruksministern, 53-åriga Oleksandr Myrnyi, betydande affärsintressen inom just jordbrukssektorn. Han är en av Svobodas rikaste företrädare.

Enligt förhandstipsen var även posten som utbildningsminister tänkt att gå till Svoboda, och detta var också en direkt anledning till att utbildningsministeriet ockuperades av studenter, vilket *Arbetaren* rapporterat om. Nu blev istället Kyiv-Mohyla-universitetets rektor Serhiy Kvit ny utbildningsminister. Han har goda akademiska meriter, men även en bakgrund inom högerradikala grupper i Ukraina.

Enligt Dmytro Jarosh, ledare för Högra sektorn – den fascistmilis som innehar styrkan på gatorna i Kiev och andra städer i västra Ukraina – var Serhiy Kvit tidigare kapten i Tryzub, en av de grupper som utgör kärnan i Högra sektorn.

¹ Om Borotba, se Per Leanders artiklar ur *Internationalen* nedan. – Red

– Serhij Kvit är min vän och kamrat, säger Dmytro Jarosh i en intervju med Ukrainska Pravda från 4 februari i år.

Premiärminister i den nya regeringen blir Arsenij Jatseniuk, mångårig medarbetare till före detta premiärministern Julia Timosjenko. Jatseniuk har tidigare varit bland annat talman i parlamentet och utrikesminister.

Vitalij Klytjkos liberala parti Udar, som varit EU:s favoriter under upproret, står däremot helt utan poster i den nya regeringen.

Flamman

Vad vill EU och USA i Ukraina?

Britta Ring

Ur *Flamman* 20/2 2014

Om USA:s cirka 800 militärbaser i världen råder medial tystnad. Detsamma gäller Natos och USA:s militära inringning av Ryssland. I Litauen opererar USA från flygbasen Siauliai International Airport, som öppnades 2010. Samma år öppnades Ämari-flygbasen i Estland, som kan ta emot 16 stridsplan, 20 transportplan och 2 000 soldater på en dag. Även i Lettland finns en Nato-bas. I Baltikum har USA också stationerat ut världens största beväpnade drönare, Global Hawk. Där startar och landar oavbrutet stridsflyg från USA, Storbritannien, Tyskland, Frankrike, Turkiet, Spanien, Danmark, Norge, Holland, Belgien, Portugal, Polen, Rumänien och Tjeckien. I Kosovo, Bulgarien, Grekland och andra grannar till Ryssland har USA baser och flyg- och radaranläggningar.

Nato/USA agerar alltmer offensivt på nordisk mark. De senaste åren har de genomfört stora flygstridsövningar i Norrbotten och Nordnorge intill ryska gränsen och i finska farvatten med deltagande av en rad länder, inklusive Sverige, och med namn som Loyal Arrow 1 och 2 och Cold Response 1 och 2. USA har också flygbaser i flertalet tidigare sovjetrepubliker som Kirgizistan, Tadjikistan, Uzbekistan, Georgien och Azerbajdjan, i Kosovo, före detta Jugoslavien, och förstås i Turkiet – 20 militära anläggningar, varav den största är kärnvapen-utrustad.

Ett strategiskt nyckelland är Ukraina, den största och viktigaste av de forna sovjetrepublikerna med gamla historiska band till Ryssland. Det förklarar den fräcka och ogenerade inblandningen i Ukrainas interna angelägenheter från USA och EU allt sedan ”den orangea revolutionen”. Men de vinnande politikerna gjorde bort sig och röstades bort i demokratiska val. I Kiev ska nu den demokratiskt valda regeringen fällas med utländsk hjälp till oppositionens våldsamma demonstrationer, för att ersättas med en regering som inordnar Ukraina i Natos maktsfär.

Ukrainas president Viktor Janukovitj har försökt hålla sig väl med både EU och Ryssland, men EU:s ledare har haft en mästrande, ganska ogin inställning och vill nog inte se det konkursmässiga Ukraina som medlem. Det handlar om makt. Ryssland däremot har svarat med generösa villkor för de ekonomiska avtal som Ukraina ville ingå. EU och USA hymlar inte med sin uppfattning att Janukovitj ska avgå och är beredda att alliera sig med vem som helst, till exempel det fascistiska partiet Svoboda (Frihet) och andra hårdföra ultranationalister i ledningen för demonstrationerna. Sveriges utrikesminister Carl Bildt är jämte EU:s utrikespolitiska talesperson Catherine Ashton aktivist och uttalar sitt stöd till upproret på Kievs gator.

I Ukraina finns många svåra problem och gamla motsättningar att bygga missnöje på. Det har interna krafter i landet med hjälp av utländska manipulatörer jobbat på i ett antal år.

Mönstret känns igen, från Jugoslavien till Mellanöstern: Blanda sig i och skärp befintliga motsättningar i ett land, demonisera sittande politiska ledare, använd våld för att provocera fram våld från regeringens sida, fördöm våldet, skyll på demonen och trappa upp motsättningarna tills ledaren störtas med eller utan inbördeskrig. Ett mycket farligt spel. Det kan leda till ett nytt europeiskt inbördeskrig med USA-inblandning likt kriget som splittrade Jugoslavien. Och var det slutar vill vi helst inte veta.

Internationalen

Ukraina: Det fascistiska våldet vardag för vänstern

Per Leander

Ur *Internationalen* 24/1 2014

I det allt mer högnationalistiska Ukraina har ett nytt ungt vänsterparti bildats. Det har på ett par år vuxit från en handfull medlemmar till en organisation spridd över hela landet som vill utmana borgarna, fascisterna och gammelstalinisterna. Per Leander har träffat två av ledarna för Borotba.

Vi försöker bygga en ny vänsterrörelse i Ukraina, eftersom det dominerande Kommunistpartiet är nära allierat med det styrande Regionernas parti, det största av de borgerliga partierna, säger Viktor Sjapinov och Maria Muratova som sitter med i ledningen för det nya ukrainska socialistpartiet Borotba.

Borotba betyder Kamp och bildades under 2011, som en sammanslagning av flera olika socialistiska organisationer. Den första partikongressen hölls 2012.

– Vi var olika grupper och individer som samlades till en koalition, men nu har vi enats till ett parti. Det finns inga fraktioner, men det betyder inte att alla medlemmar är likriktade. Vi kommer alla från olika politisk bakgrund med olika erfarenheter, så vi är en organisation med mångfald, säger Viktor Sjapinov.

Viktor Sjapinov och Maria Muratova från Borotba

Inom Borotba finns folk med både trotskistisk, stalinistisk och anarkistisk bakgrund, men som har enats om att historiskt tjafs inte ska stå i vägen för möjligheten att bedriva en revolutionär och modern vänsterpolitik.

En stor del av medlemmarna i Borotba kom ursprungligen från Komsomol, det ukrainska Kommunistpartiets ungdomsorganisation, efter att de tröttnat på moderpartiets ständiga kompromisser med makthavarna och uppbackning av president Viktor Janukovyjtj.

– Det finns många ärliga socialister i Kommunistpartiet, men de motarbetas av partiledningen som bara är intresserad av makt, pengar och sina privilegier. Så flera aktivister har nu brutit med Kommunistpartiet och gått över till oss, säger Maria Muratova.

– En viktig del av vår politiska kamp är att stödja arbetare direkt genom att uppmuntra bildandet av fria fackföreningar på arbetsplatserna. Flera av våra kamrater är just nu aktiva i att försöka bilda en ny fackförening för transportarbetare för att kunna bekämpa planerna på att privatisera järnvägarna, berättar Maria Muratova.

– Vi försöker också försvara industriarbetarnas jobb och de nedläggningshotade skeppsvarven i hamnarna i södra Ukraina, säger hon.

Ukraina är just nu hårt ansatt av EU och IMF med krav på nyliberala reformer, vilket skulle innebära en marknadsanpassning av skolan och sjukvården, samt sänkningar av arbetarnas löner och pensioner.

– Just nu står vi inför problemet med Ukrainas påbörjade samarbete om handelsavtal med EU. Det är ett rakt igenom nyliberalt projekt som kommer att slå sönder den inhemska ukrainska industrin och ekonomin. Det är som om det skulle slutas ett handelsavtal mellan USA och Mexiko. En stor och stark ekonomi mot en liten och svag ekonomi. Det kommer att göra den svaga ekonomin ännu svagare, säger Viktor Sjapinov.

– Vi har bedrivit informationsarbete och kampanjer mot detta avtal, och som det ser ut nu har president Janukovyjtj valt att avvakta med att skriva under. Det är självklart inte enbart på grund av vårt propagandaarbete, utan eftersom stora delar av den ukrainska borgarklassen också har insett att handelsavtalet skulle bli dåligt för dem, säger han.

Samtidigt finns det andra ukrainska kapitalgrupper som skulle tjäna på handelsavtalet med EU, så när president Janukovyjtj sköt upp beslutet att skriva under avtalet, ledde det till stora protester från den västvänliga högeroppositionen som vid årsskiftet samlade till de stora demonstrationer som fortfarande pågår i Kiev med hundratusentals deltagare.

Varför är det så många som demonstrerar för EU?

– Under många år har statspropagandan i media och skolorna påstått att EU skulle vara bra för folket. Många ukrainare vet att människorna i Västeuropa lever rikare liv än vad vi gör, och de tror att om vi går med i EU kommer de automatiskt att få det bättre. Så det var väldigt lätt för högeroppositionen att mobilisera människor till protesterna i Kiev, säger Maria Muratova.

– Vi måste verkligen betona för västerländska läsare, det starka inflytande som extremhögern har över demonstrationerna. Gemensamma slagord på torget i Kiev är ”Ära till nationen, död åt fienden”, och ”Ukraina över allt”, en variant på de tyska nazisternas ”Deutschland über alles”, säger Viktor Sjapinov.

– De här slagorden är hämtade från andra världskriget och de ukrainska nationalisterna som då slogs på nazisternas sida. Men många människor tycker inte alls att det är konstigt utan tar till sig av den fascistiska propagandan, även om de inte är medlemmar i det nazistiska partiet Svoboda, säger Maria Muratova.

– De senaste 20 åren har de från media, politiker, skolor och universitet bara fått höra nationalistiska tolkningar av historien. Vi har en ny generation som har växt upp med ultranationalistisk propaganda till vardags. Aggressiv ukrainsk nationalism har blivit ideologi för den nya staten, som det enda sättet att legitimera den nya borgerliga regimen efter Sovjetunionens upplösning, säger Viktor Sjapinov.

Maria och Viktor berättar att en annan grupp vänsteraktivister gick till Självständighetstorget i Kiev för att delta i protesterna mot regeringen. Men deras huvudparoll var "För ett socialt Europa" och de hade plakater med stöd för demokratiska och sociala rättigheter, samt ett par röda fanor.

Men väldigt fort mötte de motstånd från de andra demonstranterna. De blev beskyllda för att vara provokatörer, och ett gäng kraftiga karlar från det nynazistiska partiet Svoboda slet ner deras fanor och plakater. Lyckligtvis blev de inte misshandlade, kanske tack vare de många västerländska journalisterna på plats, för högeroppositionen värdesätter att bli positivt framställda i västerländska media.

Ukraina är politiskt splittrat mellan väst, där de egentliga ukrainarna bor, och öst där majoriteten är rysktalande. Men Borotba menar att den etniska konflikten inte är så svår som den framstår.

– Vi anser inte att det är huvudproblemet, för det är väldigt nära besläktade språk och alla människor förstår varandra. Men det är borgarna som spelar på språkskillnaderna för att splittra arbetarklassen, säger Viktor Sjapinov.

Han säger att även det nu styrande Regionernas parti, som ses som det "ryska" partiet och är populärast i öst, i hemlighet uppmuntrar radikala ukrainska nationalisterna för att skrämja den rysktalande befolkningen att sluta upp bakom Regionernas parti.

– Vi försöker sätta en annan agenda för ukrainsk politik. Vi säger att problemet inte är väst eller öst, utan problemet är över- och underklass, säger Viktor Sjapinov.

Till det vardagliga arbetet för Borotba hör också den antifascistiska kampen, eftersom ultrahögern just nu är så väldigt stark och det nynazistiska partiet Svoboda i vissa delar av landet är största parti.

– I vissa områden måste vi arbeta mer eller mindre under jord. Vi har tre regioner i väst där Svoboda sitter vid makten och har många anhängare som brukar överfalla våra aktivister när vi organiserar demonstrationer eller flygbladsutdelningar. Där finns det stadsdelar som kontrolleras av fascistiska banditgångar, så det är farligt att vara öppen med att man är socialist, säger Viktor Sjapinov.

– Men det är inte bara i väst som det fascistiska hotet är stort, flikar Maria Muratova in, och fortsätter:

– Nynazisterna är starka överallt i Ukraina idag. Till och med i Odessa, en rysktalande stad vid Svarta havet, har våra partimedlemmar blivit misshandlade av nazister. Så det är farligt också där, men de fortsätter ändå att arbeta politiskt.

På många sätt påminner Borotba om ryska Vänsterfronten, också ett ungt nytt vänsterparti som bildades som en sammanslagning av flera organisationer, och som tog ledningen för protesterörelsen mot Putin häromåret.

– Vi har goda kontakter med ryska Vänsterfronten. Ukrainska och ryska vänstern har alltid stått varandra nära genom likheterna i språken och historien, så det är en naturlig sak för oss att stödja varandra och samarbeta, säger Viktor Sjapinov.

– Vi stödjer dem nu under repressionen efter protesterna mot Putin, och vi brukar hålla manifestationer utanför ryska ambassaden för att uppmärksamma Rysslands politiska fångar, säger Maria Muratova.

Flera av Vänsterfrontens aktivister flydde till Ukraina när massgripandena började i Ryssland, och några av dem fick hjälp att gömma sig av Borotba.

Borotbas partiflagga

Hur stort är då Borotba?

– Vi är runt 500 aktiva medlemmar, men vi är ett ungt parti och vi växer. När vi bildades hade vi bara ett par lokalavdelningar. Nu har vi avdelningar i nästan alla större städer i Ukraina, och vi blir fler och fler. Jag tror att efter Kommunistpartiet är vi näst största vänsterpartiet vad gäller medlemmar, inflytande och folk känner till oss, säger Viktor Sjapinov.

Han säger att partiet nu satsar på att ställa upp i val, men det är svårt på nationell nivå eftersom det krävs en registreringsavgift på runt två miljoner svenska kronor för att få ställa upp med en kandidat i presidentvalet 2015.

– Självklart är det omöjligt för oss att samla ihop två miljoner kronor. Vi får inget stöd från de rika, så det är tills vidare stopp för oss. Men i lokala val kan vi delta. Då kostar det 20 000 kronor att registrera en kandidat.

Oligarkernas inbördeskrig sliter sönder Ukraina

Per Leander

Ur *Internationalen* 19/2 2014

Efter flera månader av protester mot regeringen i Ukraina, har huvudstaden Kiev nu förvandlats till en riktig krigszon med många döda bland både poliser och de ofta tungt beväpnade demonstranterna.

I grunden handlar konflikten om två olika stridande oligarkgrupper. De som vill fortsätta det ekonomiska samarbetet med Ryssland, vilket är den politiska väg som president Viktor Janukovyč har valt. Och å andra sidan de västorienterade oligarker som istället vill ingå handelsavtal med EU, och som politiskt representeras av den borgerliga oppositionen, med tunga nationalistiska inslag i sin politik.

I brist på klart ledarskap har också rent fascistiska grupper, som det stora nynazistiska partiet Svoboda och diverse militanta stormtrupper, fått ett stort inflytande över protesterna och står för en stor del av våldet på gatorna. Det allmänna missnöjet med fattigdom och korrruption gör också att vanligt folk dras med i protesterna och följer de ledare som framstår som mest radikala, vilket i nuläget är extremhögern.

Oavsett om det blir regimen eller oppositionen som segrar i slutändan, så är det svårt att se någon positiv utgång för Ukraina. ”Sammandrabbningarna mellan de högerextrema paramilitärerna och statens kravallpoliser, har lett till dussintals dödade och hundratals skadade. Oligarkerna använder folket som spelpjäser i deras interna kamp om den ekonomiska makten över Ukraina”, skriver det ukrainska vänsterpartiet Borotba i ett uttalande: ”Borotba uppmanar er att inte ge efter för någon av sidornas provokationer. Spill inte ert blod för oligarkernas intressen. Vanliga människor ska inte dö i oligarkernas krig.”

Jakt på socialister i Ukraina

Per Leander

Ur *Internationalen* 26/2 2014

Kommunistpartiets högkvarter stormat i Kiev

Det är inte bara gamla Leninstatyer som vräks omkull en efter en av de nya makthavarna i Ukraina. Levande socialister har också börjat attackeras av Högra Sektorns stormtrupper och andra fascistiska grupper som utgjorde den väpnade kärnan i upproret och som nu kontrollerar centrala gator i Kiev och många andra västukrainska städer.

Ett av de första målen för fascisternas attacker var det stalinistiska Kommunistpartiet (med 13 procents väljarstöd i senaste valet), vars huvudkontor i Kiev stormades redan den 22 februari och nu ockuperas av högermilisen. Den nya regimen diskuterar även att förbjuda Kommunistpartiet, på samma sätt som man var snabba att förbjuda den störtade presidenten Viktor Janukovytsjs Regionernas parti.

Även andra vänstergrupper jagas nu av fascisterna. I början av veckan stormades det mindre socialistpartiet Borotbas enda kontor i Kiev. All inredning slogs sönder, böcker brändes och partiets medlemslistor blev stulna vilket kan tyda på att fascisterna förbereder sig för att söka upp socialister i deras hem för att hota eller döda dem.

– I Kiev och västra Ukraina har vi tvingats gå under jord, men Borotba existerar fortfarande, säger Viktor Sjapinov, en av partiets ledare.

Han och Borotba uppmanar nu alla progressiva krafter till antifascistisk samling, men understryker också att vänstern inte får ge efter för högerens nationalistiska provokationer.

– Det sista vi vill ha är ett inbördeskrig mellan etniska ukrainare och etniska ryssar, säger Viktor Sjapinov.

Judar uppmanas lämna Kiev

Håkan Blomqvist

Ur *Internationalen*, 26/2 2014

— Judar bör lämna Kiev, om möjligt hela Ukraina.

Det manade rabbinen Mosh Reuven Azman förra fredagen när gatustriderna pågick mot Janukovyts regim, enligt israelisk press. Flera judiska butiker hade då plundrats och hakkors målats på synagogor. Den 23 februari kastades Molotov cocktails mot en nybyggd synagoga i Zaporizhia i östra Ukraina, rapporterar *Times of Israel*. En judisk lärare hade förföljts och misshandlats på väg hem från synagogan av en grupp "extremister". Med det avses anhängare av den så kallade Högra sektorn och ett av de största oppositionspartierna Svoboda, som utgjort ryggraden i det väpnade försvaret av Maidan mot regimens kravallpolis.

Högra sektorns och Svobodas extremnationalism kryddas ofta av en antisemitism med djupa rötter i ukrainsk historia. Medan Svobodas ledare Oleg Tjahnybok under senare tid tonat ned sin tidigare agitation mot "moskovitjudisk maffia", framhåller ukrainska judiska organisationer att detta är kosmetika riktad mot väst. Bland Högra sektorns många nationalistiska och öppett fascistiska grupperingar råder inte samma försiktighet. De så kallade Banderivets, som hyllar Stepan Banderas nationalisterna från andra världskriget, har en historia av våldsam antisemitism och judemassakrer under världskriget.

Trots att även många judiska ungdomar deltagit i det folkliga upproret mot Janukovyts och i försvaret av Maidan har antisemitiska tongångar inte hållits borta från torget. Den judiska dagstidningen *Forverts* rapporterade den 15 januari om en antisemitisk sketch från huvudscenen på nyårsaftonen. Svobodas parlamentsledamot Bogdan Benjuk spelade då en schackrande ortodox jude med hårlockar som spekulerade i de båda sidornas seger med sången: "Öst och Väst tillhör mig, vårt folk är överallt". Muntrationen följdes av tacktal från de tre oppositionsledarna, västliberalen Jatsenjuk, ex-boxaren Klytjko och Svobodas Tjahnybok varpå den ukrainska nationalsången sjöngs. Dagen efteråt genomförde Svoboda och Högra sektorn, enligt *Forverts*, ett fackeltåg med femtontusen deltagare till minne av Stepan Banderas födelse.

Jerusalem Post 24 februari återger emellertid en bedömning från ukrainska judiska företrädare att det inte råder något direkt antisemitiskt hot från upprorsrörelsen och att judar, även med traditionell klädsel, kunnat delta utan att trakasseras. Jewish Agency, som svarar för judisk invandring till Israel, meddelade ändå sitt beslut om krishjälp till Ukrainas judar för att höja säkerheten kring judiska institutioner.

Antisemitism i Ukraina

Över 250 000 judar beräknas leva i Ukraina varav omkring 100'000 i Kiev.

Ukraina drabbades svårt av den vita sidans pogromer efter den ryska revolutionen 1917, med över hundratusen dödade. Under andra världskrigets tyska ockupation och Förintelsen mördades över en miljon judar i Ukraina.

Stepan Banderas anhängare i den politiska rörelsen och dess väpnade gren UPA agiterade under kriget för att utrota både ryssar, polacker och judar i kampen för ukrainsk självständighet. Omfattande massakrer genomfördes också. Banderisterna stred som gerillarörelse i Sovjetukraina långt in på 1950-talet då Bandera 1959 dödades av den sovjetiska säkerhetstjänsten KGB.

Under den sovjetiska stagnationen på 1980-talet och åren efter Sovjets fall emigrerade en stor del av den judiska befolkningen från Ukraina till Israel och USA. Den ukrainska judenheten är dock ännu den tredje största i Europa.

Liberalt riskbeteende om Ukraina

"Fyra nyckelspelare i konflikten." *Dagens Nyheter* 22 februari förklarar pedagogiskt utvecklingen i Ukraina med nyhetsgrafik och färggrant persongalleri. Men bland de "fyra" utelämnas noga en av huvudnycklarna; Svobodas partiledare Oleg Tjahnybok.

Nazisten Oleg Tjahnybok är en av ledarna för upproret i Ukraina

Tjahnybok vars högerextrema och fascistiska anhängare bemannat barrikader och utgjort väpnade spjutspetsar i gatukampen. Tjahnybok vars parti vuxit från en promillegrupp till största parti i västukrainas Ternopilregion, som är fjärde största parti i radan, det ukrainska parlamentet, och som utgjort en självklar del i oppositionens triumvirat, förhandlat med EU och leende skakat hand med EU:s ”utrikesminister” Catherine Ashton.

Utelämnandet har varit ett närmast självklart inslag i svensk medias spegling av det ukrainska dramat. Där extrem nationalism, rasism och antisemitism annars så gärna rannsakas tycks råda en häpnadsväckande självzensur. Partier och grupper som får svenska Sverigedemokrater att likna fromma lamm framställs som ”folket”.

DN:s chefredaktör Peter Wolodarski lyckas till och med på ledarplats den 24 februari vända på steken och hävda att det är Janukovyjtjregimen, inte främst fascisterna, som står för antisemitism. Istället för att stödja sig på judiska röster i Ukraina citeras den amerikanske Yale-professorn Timothy Snyder, ”en av vår tids främste kännare av denna region.” Att Snyders genombrottsverk *Den blodiga jorden* (Bonnier 2011), om Förintelsen och dess förspel i Östeuropa, hyllats för sin imponerande kunskapsmassa hindrar inte att den också kritiserats. Från vetenskapligt judiskt håll har inväntats att Snyder gjort alla historiska aktörer till lika goda kålsupare och därmed blivit användbar för dem som vill bortförklara Förintelsen. Judiska kommunister och antisemitiska nazister var av samma skrot och korn...

Snyders nonchalans inför antisemiter bland ukrainska nationalisterna förstärker tyvärr den kritiken. Att Peter Wolodarski, *Dagens Nyheter* och mainstream media delar denna nonchalans utgör ett liberalt riskbeteende som kan stå oss alla dyrt.

Offensiv

Ukraina efter Janukovyjtjs fall

Per Olsson

Ur Offensiv 25/2 2014

Fredagen den 21 februari kom att bli en avgörande vändpunkt i Ukraina. När dagen var slut hade president Viktor Janukovyjtj tvingats fly.

Den gångna veckan i Ukraina blev en av de mest dramatiska i Europas moderna historia. Veckan inleddes med regimens försök att brutalt krossa proteströrelsen i huvudstaden Kiev, som skördade 88 dödsoffer de blodiga dagarna 18-20 februari.

Innan Janukovyts flykt aviserades resultaten av de förhandlingar som pågått mellan presidenten, representanter från EU och oppositionen; en övergångsregering skulle bildas följt av nyval i december. Men den uppgörelsen var förbrukad i samma ögonblick som den blev offentlig. De representanter från oppositionen som skrivit under uppgörelsen buades ut och fick ursäktas inför demonstranterna på Självständighetstorget (Majdan) i Kiev som krävde presidentens omedelbara avgång.

Demonstranterna på Majdan utkrävde hämnd för de många döda och var beredd att storma presidentpalatset och regeringsbyggnaderna samtidigt som statsmakten snabbt höll på att rasa samman. Varken polis eller de soldater, som regimen enligt uppgifter stod beredd att sätta in mot demonstranterna, ville agera bödlar. Janukovitjs regim kollapsade. De korrupta politrukenerna från presidentens parti och de oligarker som stött Janukovyts skyndade att gå över till oppositionen.

Att presidenten tvingades fly var en följd av månader av demonstrationer och ockupationer, koncentrerade till Kiev och västra Ukraina. Protesterna, som inleddes i november, var en spontan reaktion mot att Ukrainas styrande vägrat skriva under det färdiga associationsavtalet med EU. Istället för ett avtal med EU vände sig Janukovyts till Ryssland och Putin, som lockade med omedelbara nödlån och billigare gaspriser, men det var ett stöd som var starkt politiskt villkorat.

Janukovyts må ha flytt landet, men krisen är långt ifrån över. Landet är splittrat och delar av västra Ukraina har tagits över av hårdföra och i många fall beväpnade nationalister.

Vändningen till Ryssland i kombination med den utbredda korruptionen och fattigdomen fick massorna i Kiev att gå ut på gatorna. Hundratusentals demonstrerade och ockuperade torg och under rörelsens gång växte kravet på Janukovyts omedelbara avgång.

Till skillnad från den orangea revolutionen 2004 organiserades denna gång inte demonstrationerna och ockupationerna för att ge stöd till något av oppositionspartiernas ledare.

Men i avsaknad av en självständig arbetarrörelse – fackföreningar och arbetarpartier – kunde samma oppositionspartier uppbackade av Väst framställa sig som demonstranternas givna företrädare.

Västimperialismen, fylld av revanschism och en stark oro för att man ”förlorat” Ukraina till Ryssland, skyndade att stödja oppositionspartierna med det uttalade syftet att få till stånd en regimförändring som inte hämtade sin representation från ”gatans parlament”. Särskilt USA-imperialismen har sedan i fjol höst försökt utnyttja krisen i Ukraina för att om möjligt återta en del av den terräng man förlorat på världsarenan under senare år och för att försvaga den ryska imperialismen.

Det som ägt rum i Ukraina är en ytterst säregen politisk revolution som till följd av brist på ledning, organisation och mot bakgrund av politisk förvirring och låg medvetenhet resulterat i att en korrupt klick makthavare kastats ut för att ersättas av en annan minst lika korrupt men betydligt mer Västvänlig klick. De proväsliga partier som nu ska försöka styra har precis som Janukovyts band till landets oligarker och de är dessutom lierade med högerextrema ukrainska nationalisterna.

”Vekrhovna Rada [Ukrainas parlament] är inget parlament utan snarare en klubb av lobbyister för olika affärsintressen”, som en ukrainsk journalist skrev i euobserver.com den 24 september.

Det finns överhuvudtaget en stor skepsis mot alla politiker, inkluderat den nu frisläppta tidigare premiärministern Julia Tymosjenko som sagt sig vilja kandidera i presidentvalet i maj.

Krisen i Ukraina är därför långt ifrån över. Landet är splittrat och delar av västra Ukraina har tagits över av hårdföra och i många fall beväpnade nationalisterna som knappast kommer att överlämna makten till dem som idag styr.

Faran är nu överhängande för att de högerextrema och nyfascistiska grupperna försöker bygga vidare på den ställning de erövat till följd av missnöjet med etablissemanget och dess politiker, samt avsaknaden av ett arbetaralternativ.

I den östra, rysktalande delen av Ukraina har det redan genomförts flera protester mot – inte för Janukovitj – de nya makthavarna och det hot som extrema ukrainska nationalisterna samt nyfascisterna utgör.

Attackerna mot till exempel det ryska språket och det nya provokativa förslaget om att förbjuda det ryssvänliga Kommunistpartiet har skärpt motsättningarna och tenderar att ytterligare driva den rysktalande befolkningen till att sätta sitt hopp till Putin.

Med sitt utmanande agerande har Västimperialismen hamnat i en ytterst laddad konflikt med den ryska imperialismen. Det nya ”kalla kriget” mellan de imperialistiska makterna kommer i allt högre och mer riskfylld grad att utkämpas på ukrainsk mark. I första hand i form av politisk och ekonomisk krigsföring, som kan leda till militära hot och ingripanden. Den ”seger” som Västimperialismen nu menar att man vunnit kan öppna vägen till att Ukraina slits sönder av allt mer oförsonliga motsättningar.

I Sevastopol på Krimhalvön har Ryssland sin svarta havsflotta och där har den i huvudsak ryska befolkningen redan rest krav på långtgående självstyre och till och med självständighet.

Ukrainas svaga ekonomi, och särskilt industrin och gruvorna i landets östra del, är fortfarande starkt knuten till Ryssland och dessa band kan inte bara klippas av. Och en despotisk Putin har tidigare visat att han är beredd att svara ukrainska omfamningar av EU och USA med

handelshinder och/eller ett nytt "gaskrig" liksom med krav på att Ukraina omedelbart ska betala sina skulder till Ryssland.

Varken EU och USA eller Putins Ryssland har något att erbjuda Ukrainas arbetare, unga och fattiga. Ukraina är trots väldiga resurser Europas tredje fattigaste land och står nu på randen till statsbankrutt.

USA och EU kommer nu snabbt att försöka dra vinning av att det gamla styret är borta. På nytt kommer Ukraina närma sig Väst, vilket också Janukovyj gjorde fram till U-svängen i november.

EU:s associationsavtal, liksom Internationella valutafondens (IMF) tidigare ingripanden syftar till att öppna Ukrainas marknader och påtvinga landet ytterligare svältkurer.

"För gemene ukrainare väntar kärva tider om de tar emot stöd från IMF, EU och USA. Bland annat blir gasräkningarna avsevärt dyrare, likaså importvarorna till följd av kraftig devalvering av valutan" (svenska yle.fi den 9 februari).

De drastiska nedskärningar som nu väntar, tillsammans med att Ukraina under den nya regeringen kommer att vara långt ifrån den demokrati som massorna önskat, kommer åter att ställa såväl behovet av förnyad masskamp på dagordningen som bygget av en enad socialistisk arbetarrörelse.

Det är endast om arbetare och unga förenas till ett gemensamt motstånd med socialistiska förtecken, och på basis av rätt till nationellt självbestämmande, som ett fritt och självständigt Ukraina kan byggas. ■

Proletären

August Eliasson

Ur *Proletären* 25/2 2014

Fascister bakom statskupp i Ukraina – Så genomfördes statskuppen

I vad som inte kan beskrivas som annat än en statskupp tog högeroppositionen under helgen makten i Ukraina. En stor del av parlamentsledamöterna saknades när fascister från Svoboda tog över viktiga poster.

Oppositionskoalitionen bestående av fascistiska och liberala partier tog förra helgen helt över parlamentet, avsatte president Viktor Janukovitj och utsåg Oleksander Turchinov till ny premiärminister. Vid denna tidnings pressläggning ska en ny regering utses i sin helhet.

Oppositionens kupppartade agerande frångår helt den överenskommelse om nyval som slöts med regeringen i fredags. Gatans fascistiska parlament tolererade inga kompromisser.

Efter att demonstranter förra veckan fortsatte att attackera och ockupera myndighetsbyggnader utbröt kravaller och regelrätta strider mellan polis och militanta högergrupper. Enligt flera olika medier var det de militanta högergrupperna som vägrade följa de överenskommelser om stillestånd som slutits och vägrade lämna ockuperade byggnader.

I striderna rapporteras båda sidor ha skjutit med skarp ammunition och båda sidor anklagas för att ha använt sig av prickskyttar. Över 100 människor dödades. Mycket tyder på att det finns krafter som provocerat fram fortsatt våld, ett mönster som känns igen från bland annat Syrien och Venezuela.

Fredagens sessioner i Rada, Ukrainas parlament, präglades av intensiva debatter och kaos. Samtidigt fortsatte demonstranter att attackera officiella och privata byggnader.

Till slut tycktes en överenskommelse mellan oppositionen och regeringen ha vunnits efter förhandlingar stödda av EU-representanter från Frankrike, Tyskland och Polen samt till slut även motvilligt Ryssland.

Överenskommelsen, som röstades igenom av en stor majoritet av det redan decimerade parlamentet, innebar bland annat en återgång till 2004 års konstitution som gav presidenten mindre och parlamentet mer makt, att inom 10 dagar bilda en blocköverskridande koalitionsregering, att hålla nyval till presidentposten senast december 2014 och att utreda alla anklagelser om övervåld mot demonstranter.

För oppositionen såg det ut som en seger och för Janukovitj och regeringen erbjöds möjligheter till andhämtning och ett slut på de våldsamma kravallerna. Överenskommelsen innebar också att polisen drog sig undan från Maidan-torget.

Dessa eftergifter dög dock inte för den fascistiskt orienterade oppositionen och de paramilitära grupperna. När oppositionsledaren Vitali Klitschko meddelade överenskommelsen som en stor framgång stormades scenen av militanta högerextremister.

– Överenskommelsen är inte nog. Högersektorn kommer inte att lägga ned vapnen eller upphäva blockaden av en enda officiell myndighet förrän Janukovitj avgår, deklarerade Dmytro Yarosh, en av Högersektorns ledare, till en entusiastisk publik, enligt *New York Times*.

Polisens reträtt möjliggjorde för de paramilitära grupperna att ytterligare avancera och helt ta över torget och området runt parlamentsbyggnaden. Samtidigt gav den nygamla konstitutionen parlamentet makten att ensamt utse premiärminister och regering. Överenskommelsen, som påhejats av framförallt EU, skulle visa sig öppna upp för vad som kan beskrivas som en statskupp under lördagen.

Under några avgörande timmar utsågs Oleksander Turchinov, från Julia Tymosjenkos högerparti Batkivschyna, först till talman och sedan till premiärminister med 288 röster. Enligt *KyivPost* närvarade 326 av 450 ledamöter. Vice talman blev fascistpartiet Svobodas representant Ruslan Koshulnysky och till riksåklagare utsågs Oleg Mokhnytsky från samma parti.

En representant för ett renodlat fascistparti leder alltså Ukrainas åklagarmyndighet. Efter att parlamentet röstat för att ställa Janukovitj inför riks rätt blev det Mokhnytskys första uppdrag att efterlysa honom och andra ministrar som ansvariga för de demonstranter som dödat. Däremot gavs amnesti åt de som suttit häktade för oppositionens våld.

Parlamentet beslutade även att ge amnesti åt Julia Tymosjenko, dömd för mutbrott i samband med hennes förra regerings handel med gaskontrakt. I ett tal i parlamentet förklarade fascistiska Svobodas ledare Oleh Tyahnybok att ”segern inte kunde bli fullständig utan Julia Tymosjenkos frisläppande”. Han berättade också att Tymosjenko särskilt tackat för Svobodas kamp och att hans parti och de liberala partierna måste fortsätta att hålla ihop.

Hur kunde detta då ske? Den ukrainska oppositionsvänliga höger tidningen *KyivPost* rapporterade händelseförloppet och ger en bild av kuppen.

När parlamentet extrainkallades på lördagsmorgonen saknades president Janukovitj och många andra ledamöter, däribland parlamentets talman och flera ministrar. Presidenten och andra ministrar anklagades för att ha ”flytt landet” och oppositionen förklarade därmed att parlamentet var den enda legitima ledningen för landet.

Parlamentets förra talman Vladimir Rybak från Regionernas parti ersattes av Ruslan Koshulnysky från Svoboda som, enligt *KyivPost*, förklarade att Rybak ”ligger på sjukhus och avgår

frivilligt”. Enligt andra medier och rapporter hade han blivit misshandlad och tvingad att skriva på sin avskedsansökan.

Regionernas partis Oleg Tsarjov menar att flera av partiets ledamöter misshandlats, hotats och tvingats avgå eller stödja oppositionen. Ministrar har ställts inför ultimatum att antingen byta sida eller ställas inför rätta.

Att den stora frånvaron i parlamentet berodde på hotbilden mot ledamöterna erkändes öppet från oppositionens sida som samtidigt uppmanade dessa att återvända. De försäkrade att inget fanns att frukta eftersom parlamentets nya beskyddare, de paramilitära ”självförsvarsgrupperna”, nu vaktade både inne i och utanför byggnaden.

Samma högerhuliganer som alltså dagarna innan stormat Regionernas partis huvudkvarter, slagit sönder kommunisternas lokaler i Kiev och attackerat regeringsanhängare skulle alltså ansvara för säkerheten för dessa partiets parlamentsledamöter. Det är inte så svårt att tänka sig att många ledamöter fruktade för sina liv eller aktivt hindrades från att nå parlamentet på lördagen.

KyivPost beskriver hur oppositionens ledamöter sedan diskuterade möjligheten att samla de röster som behövdes för att avsätta presidenten, trots den stora frånvaron. Antalet röstande behövde komma upp i 300 av 450 ledamöter för att besluten skulle vara giltiga. Läggligt nog hade nu så många ledamöter från Regionernas parti bytt sida eller hoppat av att oppositionen hade egen majoritet.

Oleg Tsarjov från Regionernas parti påpekar att saknade ledamöters röstkort kan ha använts av ”suppleanter” från oppositionen för att kompensera manfallet i parlamentet.

Även om detta inte bekräftas av oberoende källor kritiserades den bristfälliga demokratiska ordningen i parlamentet av andra ledamöter. Ledamoten Sergei Tigipko, som själv brutit med Janukovitj, menar att besluten under lördagen skyndades igenom utan debatt och utan förberedande dokument.

Det som hände i Kiev den 21-23 februari kan alltså inte beskrivas som annat än en statskupp, om än med stöd från starka reaktionära strömningar i västra Ukraina.

Genom att parlamentsledamöter hotades och förhindrades att delta kunde oppositionen på egen hand forma en övergångsregering, med sin egen kandidat som tillförordnad premiärminister. Det är milsvida från den överenskommelse som Janukovitj skrev under och som godkändes av alla parter.

Genom våld och utländskt stöd har oppositionen tvingat bort en folkvald regering och tillsatt nazister bland landets högsta poster. Det återstår att se vad tillsättande av regering bjuder på och vad presidentvalet som utlovats till maj kommer att leda till.

Frågan är om fascistpartiet Svoboda kommer att nöja sig med något mindre än regeringsposter. Troligtvis inte. Svoboda har en oerhört stark position genom stödet från de paramilitära grupperna som just nu i praktiken innehar våldsmonopolet på Kievs gator.

I sådana fall har EU och västs liberala människorättskämpar placerat fascister vid makten i Europas näst största land. Och bland den avgrundshöger som väckts till liv av liberalerna finns grupper som är beredda att fortsätta att med vapen i hand driva igenom en ”nationalistisk revolution”.

Det är en enorm historisk skam och en tragisk fars som upprepar sig när Västeuropas liberaler återigen krattar gången åt nazismen.

Svenska nazister ger sitt stöd till "revolutionen" i Ukraina

August Eliasson

Nazister och högerextremister i Sverige är lyriska över den "nationella revolutionen" i Ukraina. En nazistisk grupp planerar att skicka ner "Ukrainafrivilliga", för att "realisera de bevingade orden: Vi måste säkra existensen för vårt folk och en framtid för våra vita barn!".

Det är det nazistiska "nätmagasinet" Motgift som ska organisera de "Ukraina-frivilliga". De skriver vidare i sitt upprop:

"Vår uppgift är att understödja de nationalistiska krafterna. Självständighetstorget i Kiev är en symbol för ett europeiskt återuppvaknande [...]. Vi kan nu visa att vi står enade med vita, europeiska nationalister i annat än ord genom att sluta upp med våra kamrater. Vi har möjligheten att delta i en sann nationalistisk revolution."

Även det största nazistiska partiet i Sverige, Svenskarnas parti, uttalar sitt stöd för utvecklingen i Ukraina:

"Svenskarnas parti [...] stödjer principiellt det ukrainska folkets befrielsekamp gentemot en förtryckande och folkfientlig regim. Det nationalistiska partiet Svoboda, som Svenskarnas parti har god kontakt med och som gästade partiets konferens Vision Europa för knappt ett år sedan, har spelat och fortsätter att spela en viktig roll i denna pågående revolution."

Även organisationen Nordisk Ungdom, som profilerar sig som mer "frihetliga" fascister, har ägnat stor uppmärksamhet åt Ukraina, bland annat genom att samla in pengar till sina nazistiska vänner i landet. De skickade i januari ner en representant som höll tal inför Svobodas ockupanter i Kievs stadshus. I talet förklarade representanten att Sverige är "härskat av en totalitär stat som tvingar på sitt folk experimentell progressiv agenda".

Nazismen och fascismen i Ukraina har burits fram av de EU-liberaler och de västmakter som varit fast beslutna att styra utvecklingen i Ukraina och installera en EU-vänlig regim. De har inte bara kraftigt främjat nazismen i Ukraina utan gett fascistiska grupper över hela Europa luft under vingarna.

Om detta tiger Carl Bildt.

Ukrainas kommunister och judar förföljs

August Eliasson

Samtidigt med den liberal-fascistiska koalitionen kuppade maktövertagande förra helgen råder lynchstämning i delar av Kiev. Fascisterna pekar ut kommunister, judar och ryssar som huvudfienden.

Högerextrema demonstranter och anhängare till fascistpartiet Svoboda stormade förra veckan kommunistpartiets högkvarter i Kiev.

Böcker, fanor, tidningar och lokalens inredning brändes på ett bål utanför lokalerna men inga medlemmar eller partifunktionärer kom till skada.

I tisdags attackerade paramilitära grupper kommunistpartiets ledare Petro Symenkos privatbostad, rapporterar bland annat den ryska nyhetskanalen Itar-Tass. Efter att inte ha hittat något av värde att använda mot kommunistledaren brändes huset ner.

I parlamentet har förslag lagts om att förbjuda både Regionernas parti och Ukrainas kommunistiska parti, trots båda partiernas stora väljarstöd. Det är vid denna tidnings pressläggning inte klart om förslaget gått igenom.

Ukrainska kommunistpartiet har drabbats hårt

Etniska och religiösa minoriteter drabbas i allt större utsträckning av våldet. Proletären har tidigare rapporterat om oron bland Ukrainas judiska befolkning.

Ukrainas rabbi Moshe Reuven Azman uppmanade i lördags alla judar i Kiev att, om möjligt, lämna staden och Ukraina. Flera judiska tidningar skriver om att internationella judiska organisationer förbereder nödhjälp till landets judiska befolkning.

Omkring 200 000 judar bor i Ukraina, de flesta i huvudstaden Kiev.

Nyliberalt stålbad väntar

August Eliasson

Efter de senaste månadernas kaos i Ukraina står landet inför en ekonomisk kollaps. USA, EU och IMF har redan erbjudit landet stora lån – mot fortsatta ”ekonomiska reformer”.

EU erbjuder 20 miljarder euro i ett paket där ekonomiska reformer och ”anpassning till EU” ingår. Carl Bildt var en av de som tidigt uttalade sig om att Ukraina behövde ett ”radikalt ekonomiskt reformpaket”.

Den liberala nyhetskanalen Radio Free Europe citerar den svenske nyliberala ekonomen Anders Åslund som säger att reformpaketen kommer att tvinga den nya regeringen att genomföra impopulära åtgärder som kraftiga nedskärningar i offentlig sektor och avskaffandet av subventioner.

Nyhetskanalen ställer sig frågan om den nya regeringen kommer att kunna övertyga folket att svälja det beska piller som de ekonomiska reformerna kommer att innebära.